

UNIVERZITET U SARAJEVU
ORIJENTALNI INSTITUT

KOMISIJA ZA IZBOR U NAUČNO ZVANJE
NAUČNI SAVJETNIK – ARABIST
U ORIJENTALNOM INSTITUTU U SARAJEVU

Broj: 01-1-44/25
Datum: 15.12. 2025. god.

VIJEĆU ORIJENTALNOG INSTITUTA U SARAJEVU

Na osnovu člana 29. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, Odluke Vijeća Univerziteta u Sarajevu – Orijeentalnog instituta br. 02-1-44-304/25 od 30. 9. 2025. godine o raspisivanju konkursa za izbor u naučno zvanje i Odluke Senata Univerziteta u Sarajevu br. 01-12-56/25 od 29. 10. 2025. godine, objavljen je konkurs za izbor u naučno zvanje *naučni savjetnik* za oblast *Arabistika* na Univerzitetu u Sarajevu – Orijeentalni institut.

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju (čl. 69), Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti te na osnovu čl. 113 Statuta Univerziteta u Sarajevu – Orijeentalni institut, Vijeće Orijeentalnog instituta je na 30. redovnoj sjednici, održanoj 1. 12. 2025. godine donijelo Odluku kojom je imenovalo Komisiju za izbor u zvanje *naučni savjetnik* za oblast *Arabistika*, a koju sačinjavaju:

1. Akademik Esad Duraković, *Arabistika*, redovni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, profesor emeritus, predsjednik;
2. Prof. dr. Munir Mujić, redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu na oblasti *Arabistika*, član;
3. Dr. Adnan Kadrić, naučni savjetnik na oblasti *Turski jezik i književnost* (Univerzitet u Sarajevu – Orijeentalni institut), član.

Konkurs je objavljen u listu *Dnevni avaz* i na web stranicama Univerziteta u Sarajevu – Orijeentalni institut dana 6. 11. 2025. godine. Na objavljeni konkurs prijavila se jedna osoba – dr. sci. Dželila Babović, viši naučni saradnik na Univerzitetu u Sarajevu – Orijeentalni institut za oblast *Arabistika* i zavedena je na protokolu Instituta pod brojem 01-1-368/25 od 19. 11. 2025. godine.

Nakon razmatranja prijave dr. Dželile Babović, te dokumentacije relevantne za izbor u navedeno zvanje, Komisija podnosi Naučnom vijeću Orijeentalnog instituta u Sarajevu sljedeći

IZVJEŠTAJ

BIOGRAFSKI PODACI

Dr. Dželila Babović, gdje je završila srednju školu. Studij na Odsjeku za orijentalistiku Filozofskog fakulteta u Sarajevu završila je 2000. godine, čime je stekla diplomu *profesora arapskog jezika i književnosti i diplomiranog iraniste*.

Godine 2003. upisala se na postdiplomski studij književnohistorijskih nauka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu koji je uspješno okončala 2008. godine javnom odbranom magistarskog rada pod naslovom *Recepcija arapske književnosti u Bosni i Hercegovini u periodu 1950-2005. godine* i time je stekla naučni stepen *magistar književnohistorijskih nauka*. Također na Filozofskom fakultetu UNSA,

odbranila je 2013. godine doktorsku disertaciju pod naslovom *Kaside bošnjačkih autora na arapskom jeziku od 16. do 18. stoljeća* i time je stekla naučni stepen *doktor književnohistorijskih nauka*.

Radni odnos je zasnovala u Orijentalnom institutu u Sarajevu, kao pripravnica, 2003. godine, a 2004. godine izabrana je u Orijentalnom institutu u zvanje *stručni saradnik – arabist*. Godine 2008, nakon odbrane magistarskog rada na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, izabrana je u zvanje *viši stručni saradnik – arabist*. Potom je, 2013. godine, reizabrana u zvanje *viši stručni saradnik – arabist*. Godine 2014. izabrana je u Orijentalnom institutu u zvanje *naučni saradnik* a godine 2019. izabrana je u zvanje *viši naučni saradnik* u Orijentalnom institutu u Sarajevu.

Godine 1998. boravila je u Teheranu na usavršavanju perzijskog jezika; godine 2000. boravila je u Aleksandriji na usavršavanju arapskog jezika a godine 2004. pohađala je kurs za usavršavanje znanja iz arapskog jezika i kulture u Kairu. U više navrata je boravila u Republici Turskoj (2011, 2016, 2018. godine) radi naučnog istraživanja.

NAUČNI I STRUČNI RAD KANDIDATKINJE

Dr. Dželila Babović objavljuje radove koji potvrđuju njenu konzistentnost u naučnoistraživačkom radu: ona svoje dosadašnje radove posvećuje arabistici, prvenstveno arapskoj književnosti. Vjerujemo da je korisno ovom prilikom napomenuti da se dr. Dželila Babović bavi naučnim radom u oblasti koja je teška, te su relativno rijetki naučnici u našoj zemlji koji se bave tom oblašću i stječu akademska, odnosno naučna zvanja u njoj. Radove kandidatkinje predstaviti ćemo u najkraćem hronološkim slijedom kojim ih je objavljivala.

Knjige

1. *Recepcija arapske književnosti u Bosni i Hercegovini u periodu 1950-2005*. u osnovi je magistarska radnja koju je Dželila Babović objavila kao knjigu pod istim naslovom (Orijentalni institut, Posebna izdanja XXXV, Sarajevo, 2011, 140 str. ISBN 978-9958-624-32-2). Autorica je u knjizi izvršila određene izmjene magistarske radnje – u skladu sa zapažanjima Komisije koja je ocjenjivala magistarski rad, ili same kandidatkinje prilikom odbrane magistarskog rada.

Nakon što je u ovoj knjizi utvrdila opće kulturnohistorijske okvire za recepciju arapske književnosti u Bosni i Hercegovini, Dželila Babović pažljivo prati prijevodnu književnost u Bosni i Hercegovini u zadanom periodu, zaključujući kako je devedesetih godina 20. vijeka prevođenje iz arapske književnosti znatno intenzivnije nego u prethodnom periodu. U centralnom dijelu knjige Dželila Babović najprije razmatra prijevode, te kritičku i općenito čitalačku recepciju stare i klasične arapske književnosti.

Moderna arapska književnost, naravno, zauzima posebno mjesto u njenim istraživanjima, pri čemu naglašava činjenicu da se u zemljama arapskog Magreba stvarala i književnost na francuskom jeziku. Sistematizirajući ovu produkciju, kandidatkinja se koristi i uobičajenim kriterijem „regionalne sistematizacije“, izdvajajući arapsku književnost Palestine koja je u okvirima arapske književnosti i poetički samosvojna.

U posljednjem dijelu knjige Dželila Babović je temeljito istražila „službenu recepciju“ arapske književnosti u Bosni i Hercegovini. U tom cilju je ispitala recepciju arapske književnosti u osnovnom i srednjem obrazovanju, te na akademskoj razini – u nastavnim planovima i programima Filozofskog fakulteta i Fakulteta islamskih nauka (ranije: Islamski teološki fakultet).

Općenito, Dželila Babović je na jednome nivou predstavila prijevode iz arapske književnosti u zadanom periodu, a na drugome nivou je istražila „manifestaciju književno-kritičke svijesti, te ocjene i prikaze djela iz arapske književnosti“. Period omeđen naslovom (1950-2005) rezultat je polazne hipoteze da su se prevođenje iz arapske književnosti i njena kritička valorizacija intenzivirali osnivanjem Odsjeka za orijentalnu filologiju i Orijentalnog instituta, što je autorica istraživačkim radom verificirala.

Zahvaljujući metodološki valjanom pristupu temi i akribiji kojom je tema istražena, knjiga Džele Babović je pouzdan uvid u prijevodnu arapsku književnost u Bosni i Hercegovini, u njenu književno-kritičku recepciju i institucionalnu valorizaciju izraženu uvrštavanjem određenih djela u nastavne programe. Njen krajnji zaključak je kako je predstavljanje arapske književnosti u Bosni i Hercegovini općenito nesrazmjerno njenom značaju, te da je izbor iz te književnosti još uvijek „neplanski“, prepušten entuzijazmu i sudu pojedinaca.

2. Nakon izbora u zvanje *naučni suradnik*, dr. Dželila Babović je objavila studiju *Kaside bosanskih pjesnika na arapskom jeziku* (Posebna izdanja LV, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Sarajevo, 2018, 225 str. ISBN 978-9958-626-42-5).

Ova studija predstavlja prošireno i unekoliko izmijenjenu, doradenu verziju doktorske disertacije koju je odbranila 2013. godine na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Korpus koji je autorica koristila u izradi ove studije obuhvaća kaside osam bošnjačkih autora (njihova imena i vrijeme u kome su živjeli autorica je navela već u Uvodu) koji su stvarali u vremenskom rasponu od 16. do 18. vijeka, a živjeli su u različitim dijelovima Osmanskoga Carstva. Prema onome što nam je poznato, pjesme iz korpusa nisu bile do tada naučno obrađivane i predstavljene javnosti. One nisu ni javno publicirane već se nalaze kao rukopisi u Nacionalnoj biblioteci (Millet Genel Kütüphanesi) i u biblioteci Sulejmaniji (Sulejmaniye Yazma Eser Kütüphanesi) u Istanbulu.

Pjesme su napisane na klasičnom arapskom jeziku i s obzirom na činjenicu da su stare više stotina godina, te da najznačajnijim dijelom pripadaju sufijskoj poeziji, razumljivo je da se autorica suočavala s problemima koji su očekivani u obradi ovakvog korpusa, a to su, prije svega, relativno teška prohodnost kroz klasični tekst zbog samog jezika, a djelomično i zbog toga što je sufijska poezija inače „hermetizirana“ obilnom upotrebom naročitog poetskog „instrumentarija“ sadržanog u obilju simbola i sasvim specifičnih termina.

Već i samo identificiranje ovoga korpusa predstavlja vrijednost, jer je to značajan prilog „inventisanju“ bošnjačke baštine na orijentalnim jezicima – procesu koji, očigledno, još nije okončan. Dijelove korpusa je autorica Dželila Babović prevela, ali i neprevedeni dio bit će shvatljiviji nakon njene interpretacije i valorizacije. No, kandidatkinja se nije zadržala samo na nivou filološke deskripcije korpusa – to čak i nije u centru njene pažnje – već je zadani korpus zahvatila književno-historijskom i književno-kritičkom metodom, a to je, sa stanovišta nauke, pristup baštini na orijentalnim jezicima koji je relativno deficitaran u našoj orijentalistici.

Ova knjiga predstavlja značajan doprinos orijentološkim studijama u više aspekata. Prije svega, njen značaj je u tome što je autorica predstavila javnosti korpus pjesama koje su napisali bosanski pjesnici na arapskom jeziku a koje do sada nisu bile poznate našoj javnosti. Time je inventar književne baštine na orijentalnim jezicima značajno obogaćen; čitav jedan korpus (osam pjesnika) izveden je iz arhivskoga mûka u javni prostor, i to u kompetentnoj naučnoj artikulaciji.

S obzirom na navedenu činjenicu o tome da se korpus prvi put predstavlja javnosti, smatramo da studija ima važan filološki aspekt i značaj, što znači da je i filološka metoda u studiji bila potrebna

u određenom obimu, iako se autorica na više mjesta ograđivala od *dominantne* upotrebe filološke metode reducirane na njen dosadašnji izrazito pozitivistički aspekt. To iskoračenje iz filološkog pozitivizma u proučavanju bošnjačke baštine na orijentalnim jezicima smatramo posebno vrijednim.

Pristup Dželile Babović zadanome korpusu je eminentno književnohistorijski, ali je povremeno i poetološki u onome smislu u kome književnohistorijski pristup podrazumijeva vrednovanje na osnovama poetičkog „prilagođavanja“ tradiciji, ili otimanja podražavalaštvu i epigoniji. Drugim riječima, autorica ne pristaje na vrijednosno neutralnu filološku deskripciju već se, opravdano, priklanja književnohistorijskom vrednovanju. To je novo iskoračenje iz predominantnog pozitivističkog predstavljanja baštine na orijentalnim jezicima.

Dr. Dželila Babović je uradila studiju zahvaćajući svoj korpus i književno-kritički, čime se studija – uz njen književnohistorijski aspekt – čini posebno važnim naučnoistraživačkim tekstom koji se odlikuje vrednovanjem a koje prati obrazlaganje. Zahvaljujući navedenim metodološkim pristupima, djelo Dželile Babović nameće zaključak o tradiciji orijentalno-islamske književnosti kao izrazito nadnacionalnoj baštini u produkcijskom i poetološkom značenju.

Najzad, ova studija – zbog svoga srazmjernog i opravdanog otpora filološkoj metodi, kao poetički i estetički neutralnoj, pretežno deskriptivnoj – daje doprinos onim pristupima historiji književnosti na orijentalnim jezicima koji nastoje tu povijest prevrednovati, izvesti je iz statusa filoloških antikviteta i uvesti je u živi sistem vrijednosti.

3. /U saradnji s Medžidom Mašić/ *Katalog arapskih, turskih i bosanskih rukopisa Muzeja Hercegovine Mostar* (Muzej Hercegovine Mostar i Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2017, 187 str. ISBN 978-9958-645-10-5).

U skladu s ustaljenom praksom kataloške obrade rukopisa, u ovom djelu su rukopisi klasificirani prema jezicima, a u okviru svakog jezika raspoređeni su po tematici također uobičajenoj u izradi kataloga ove vrste, hronološkim slijedom nastanka pojedinih djela. Svi rukopisi iz ove zbirke, odnosno kataloga, zajedno s imenima njihovih vlasnika i prepisivača, svjedoče o relativno velikoj uključenosti bošnjačkih autora u najviše naučne i kulturalne tokove Osmanskoga Carstva. Time je dat još jedan značajan prilog činjenici da je riječ o jedinstvenom kulturalnom univerzumu u klasičnom razdoblju orijentalno-islamske kulture.

Ostali objavljeni radovi

- *Radovi do izbora u zvanje naučni saradnik*

1. „Recepcija *Hiljadu i jedne noći* u Bosni i Hercegovini“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 55, Orijentalni institut, Sarajevo, 2006, str. 267-277. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=30705a48-4f8a-48ac-b2d6-fdec6d0d4236&articleId=44560681-4f42-4c94-9d80-e76846ba26b2>)

2. „Recepcija književnoestetskih vrijednosti Kur'ana u savremenoj bosanskohercegovačkoj književnoj kritici“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 59, Orijentalni institut, Sarajevo, 2010, str. 59-74. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=d0181e8e-8498-428f-9917-966ccd72384d&articleId=0b272cf1-4668-4599-9e35-b3b871b31ea2>)

3. „Proučavanje kulturne baštine Bošnjaka na arapskom jeziku“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 60, Orijentalni institut, Sarajevo, 2011, str. 81-92. EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=87d44b56-da8e-4f75-8cb2-a7138a6549f0&articleId=63ccb50a-6e49-4ef7-a828-c08ab7b58b4e>

4. „Prilog vrednovanju poetskog stvaralaštva Bošnjaka na arapskom jeziku: Poema o ahlaku Ahmeda Hatema Bjelopoljaka“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 62, Orijentalni institut, Sarajevo, 2013, str. 63-74. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=b6ef29bd-a69a-405e-9f37-28ec9e2efb04&articleId=5bfb8336-754e-4713-9980-43a90105c013>)

Svi ovi radovi posvećeni su istraživanju arapske književnosti, ili bošnjačke baštine na arapskom jeziku, što svjedoči o istraživačkoj dosljednosti i kompetentnosti autorice Dželile Babović.

• **Radovi objavljeni nakon izbora u zvanje naučni suradnik**

1. „Religijski motivi i simboli u nekim arapskim kasidama bošnjačkih autora“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 63, Orijentalni institut u Sarajevu, 2014, str. 133-153. ISSN 0555-1153.

U ovome radu autorica se bavi osnovnim motivima i simbolima u kasidama bošnjačkih pjesnika na arapskom jeziku. Motivi koje Babović ovdje razmatra značajan su dio sveukupne simbolike i motivike orijentalno-islamske književnosti koji djeluju kao kohezivni faktori u poetičkom jedinstvu toga književnog univerzuma.

2. „History of Reception of Arabic Literature in Bosnia and Herzegovina“, *Proceedings of International Symposium on Arab-Balkan Relations. Held by Forum for Arab-International Relations*, Doha 19-20. November 2014, Edited by Muhamed Mufaku_Arnaut, pp. 97-114.

U ovome radu Dželila Babović elaborira temu kojom se i ranije bavila u različitim aspektima i prilikama a to je recepcija arapske književnosti u Bosni i Hercegovini. Ova tema se na simpoziju pokazala vrlo zanimljivom za arapski naučnički i čitalački auditorij.

3. „Hercegovački autori šerhova kao čuvari orijentalno-islamske književne baštine“, *Zbornik radova s naučnog skupa „Hercegovački naučnici/ znanstvenici i tradicija istraživanja u Hercegovini“*, Mostar, 2016, str. 487-498.

Dželila Babović i u ovome radu uočava vrlo važnu metodološku potrebu u izučavanju bošnjačke baštine na orijentalnim jezicima a koja je – ta metodologija – do sada bila u značajnoj mjeri deficitarna iako je dragocjena za valjanju valorizaciju te baštine. Naime, u klasičnome razdoblju, u Osmanskome Carstvu, ona pronalazi značajan broj komentara (šarh) iz različitih oblasti znanosti i književnosti a čiji autori su porijeklom iz Hercegovine. Time autorica daje doprinos nedovoljno obrazloženoj činjenici o toj kulturi kao jedinstvenom univerzumu uprkos tome što su je stvarali pripadnici brojnih, različitih nacija.

4. „Digitalna pohrana kulturnohistorijskog blaga Bosne i Hercegovine: rukopisne zbirke“, *Bosniaca*, časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine, Vol. 21, br. 21, Sarajevo, 2016, str. 59-68. ISSN 1512-5033.

Autorica Babović obrazlaže koliko je značajno raditi na digitalnoj pohrani i zaštiti rukopisa iz oblasti opće i kulturne historije, kulturnog nasljeđa općenito. Pri tome, autorica navodi tragičnu činjenicu o spaljivanju cjelokupnog fonda Orijentalnog instituta u Sarajevu u vrijeme agresije na BiH 1992. godine.

5. /U saradnji s Medžidom Mašić/, „Orientalni rukopisi franjevačkog samostana Petrićevac“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 66, Orijentalni institut, Sarajevo, 2017, str. 263-288. ISSN 0555-1153.

U ovome radu je predstavljena do sada nepoznata zbirka rukopisa na arapskom, turskom i perzijskom jeziku a koja se nalazi u franjevačkom samostanu Petrićevac u Banjoj Luci. Radi se o deset rukopisa: dva primjerka Kur'ana, te rukopisi iz oblasti kur'anskih i hadiskih znanosti, raznih zakonskih rješenja, komentara i djela iz lijepe književnosti.

6. /U saradnji s Berinom Bajrićem/, „Poetizacija islamske tradicije u kasidama Hasana Bošnjaka“, *Prilozi za orijentalnu filologiju* br. 66, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2017, str. 153-178. ISSN 0555-1153.

Autor Hasan Bošnjak (17. vijek) pripada plejadi bošnjačkih autora u oblasti starije bošnjačke književnosti na orijentalnim jezicima. Poznat je prije svega po djelima iz oblasti hadiske nauke, ali je ostavio i značajan broj prozних zapisa i poezije na arapskom jeziku. U ovome radu Babović predstavlja kaside iz njegova poetskog zbornika – divana – obrazlažući njihove književnournjetničke vrijednosti. Autorica analizira djela u skladu s poetikom vremena u kome su pjesme nastale, što znači da koristi estetičke, književnohistorijske, etičke, moralno-didaktičke i religijske kriterije, a sve to čini obuhvatan i kompetentan pristup za valorizaciju poetskog stvaralaštva ovoga autora.

Stručni prikazi

Dr. Dželila Babović je objavila više stručnih prikaza u referentnim časopisima a odnose se na recentna djela iz oblasti arabistike. Oni nisu samo deskriptivni već su u značajnoj mjeri i valorizacijski – u skladu sa zahtjevima referentnog časopisa u kome su objavljeni.

1. „Proceedings of the International Symposium on Islamic Civilisation in the Balkans“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 52-53, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2004, str. 388-390. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=de67a5b2-3c9a-4af9-94f1-1a94539e8323&articleId=3abe8da3-4045-4841-b95b-dd1407c9391d>)

2. „Esad Duraković: Prolegomena za historiju književnosti orijentalno-islamskoga kruga“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 54, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2005, str. 248-249. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=e014eae9-8892-4f4c-b87b-69620acd24d7&articleId=bd9f6732-cc10-4d1c-b7f1-9d6983bf9860>)

3. „Mustafa Jahić: Arapska gramatika u djelu *al-Fawā'id al-'abdiyya* Mustafe Ejubovića“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 56, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2007, str. 211-214. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=5cf77bd8-ec69-4c41-a9c8-366e71d61923&articleId=f9788864-4cbc-4db5-b221-1131eebab388>)

4. „Esad Duraković: Orijentologija – Univerzum sakralnoga teksta“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 56, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2007, str. 205-210. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost: <http://www.ceeol.com/aspx/issuedetails.aspx?issueid=5cf77bd8-ec69-4c41-a9c8-366e71d61923&articleId=f9788864-4cbc-4db5-b221-1131eebab388>)

5. „Ahmed Smajlović: Filozofija orijentalistike i njen utjecaj na savremenu arapsku književnost“, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 62, Orijentalni institut, Sarajevo, 2013, str. 259-261. (Časopis je u bazi podataka CEEOL i EBSCOhost:

<http://www.ceeol.org/aspx/issuedetails.aspx?issueid=b6ef29bd-a69a-405e-9f37-28ec9e2efb04&articleId=11f53650-80a5-48ee-8b07-1db95b0e7e09>

6. "Prilozi za orijentalnu filologiju 63/2013", *Anali GHB*, XXXVI, Sarajevo, 2014, str. 240-244. ISSN 0350-1418.

7. "Berin Bajrić, Stihovima ka sjedinjenju: Tahmis Abdullaha Salahuddina Uššakija Bošnjaka na al-Busirijevu poemu Qasida al-Burda", *Anali GHB*, XXXV, Sarajevo, 2015, str. 250-252. ISSN 0350-1418.

8. "Esad Duraković, Klasično pjesništvo na arapskom, perzijskom i turskom jeziku. Poetološki pristup", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, br. 67, Orijentalni institut u Sarajevu, Sarajevo, 2018, str. 401-405.

Učešće na naučnim skupovima, simpozijima i okruglim stolovima

Dr. Dželila Babović je učestvovala na jedanaest međunarodnih i domaćih simpozija/konferencija.

Naučnoistraživački projekti

Dr. Dželila Babović je bila voditeljica dva naučnoistraživačka projekta:

- *Kulturna povijest Bosne u osmanskome periodu: Teorijsko-metodološke implikacije digitalne katalogizacije rukopisa bosanskih autora na orijentalnim jezicima u jedinstvenoj bazi podataka*, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke – 2015.

- *Bogatstvo kulturnih različitosti BiH. Univerzalne i nadnacionalne vrijednosti poezije Bošnjaka na arapskom jeziku*, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo – 2018.

NAUČNI I STRUČNI RADOVI OBJAVLJENI NAKON IZBORA U ZVANJE VIŠI NAUČNI SARADNIK

Knjige

1. *Arabic Literature in Bosnia and Herzegovina: Translation and Critical Reception*, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut i Dobra knjiga, Sarajevo, 2025, 179. pp ISBN 978-9958-626-76-0 ISBN 978-9926-26-088-0

Ova knjiga je obuhvatna studija o prisustvu, recepciji i valorizaciji arapske književnosti u Bosni i Hercegovini. U fokusu rada je analiza prijevodne književnosti, književne kritike i društveno-historijskih okolnosti koje su tokom različitih epoha utjecale na izbor, dostupnost i recepciju arapskih književnih djela kod bosanskohercegovačkih čitalaca.

Studija istražuje načine na koje su djela arapske književnosti ulazila u bosanskohercegovački kulturni prostor – od izbora i prevođenja, preko izdavačke i bibliotečke infrastrukture do uloge prevodilaca, kritičara, festivala i akademskih institucija kao ključnih posrednika književne komunikacije. Posebna pažnja posvećena je dinamici „cirkulacije“ tekstova, utjecaju političkih, ekonomskih i kulturnih faktora, pojavi višekratnih prijevoda istih naslova, žanrovskim preferencijama, zastupljenosti savremenih i kanonskih autora, kao i pitanjima kulturne raznolikosti u korpusu prevedenih djela. Analizirano je i to da li arapska književnost u BiH i dalje zadržava simbolički kapital koji je historijski posjedovala.

Istraživanje autorice temelji se na interdisciplinarnom pristupu koji uključuje komparativnu književnost, kulturnu historiju, poetologiju i sociologiju, sa referiranjem na estetiku recepcije Hansa Roberta Jaussa. Takav pristup omogućava sagledavanje književnog djela u interakciji s publikom i

širim društvenim kontekstom, uključujući i izvanknjiževne faktore, poput biografija autora, očekivanja čitalaca i historijskih prilika.

Korpus izvora obuhvata objavljene prijevode arapske narodne, usmene i pisane tradicije, te prijevode moderne arapske proze, poezije i drame, kao i relevantne književnokritičke tekstove objavljene u bosanskohercegovačkim časopisima. Hronološki predstavljeni materijal omogućava praćenje prevodilačkih, interpretativnih i recepcijskih procesa kroz različita razdoblja i njihove promjene u kvalitativnom i kvantitativnom smislu.

Knjiga donosi i pregled zastupljenosti djela arapske književnosti u bosanskohercegovačkom obrazovnom sistemu – počevši od školstva u osmanskome i austrougarskom razdoblju do modernog obrazovnog sistema koji obuhvata osnovno i srednjoškolsko obrazovanje kroz čitanje lektire kao aktivno čitanje sa zadacima za učenike, zatim akademskog obrazovanja kroz nastavne planove i programe te obavezu literaturu u okviru određenih studijskih programa na fakultetima u Bosni i Hercegovini.

Zbog višestruke važnosti prijevoda Kur'ana, autorica ovoj temi posvećuje posebno poglavlje u kojem sažeto a pregledno predstavlja sedam integralnih bosanskohercegovačkih prijevoda – od Karabegovog iz 1937. godine do najnovijeg iz 2018, čiji je autor Nurko Karaman. Analizirajući njihove osobenosti te kontekstualizirajući recepciju i domete ovih prijevoda, autorica ukazuje na različite hermeneutičke pristupe kur'anskome tekstu. U tom smislu izdvaja prijevode Enesa Karića i Esada Durakovića, naglašavajući njihova nastojanja da uspostave sintetički odnos između teoloških, pravnih, jezičkih i sufijskih tumačenja Kur'ana, te da što potpunije prenesu i sadržaj i stil izvornika.

U posljednjem poglavlju knjige autorica se bavi komunikološkim i društvenim aspektima recepcije arapske prijevodne književnosti, sagledavajući je kroz ideološka i kulturna strujanja povijesnih veza Bosne i Hercegovine s arapskim svijetom, posebno s Palestinom. Pritom valorizira ključne književnoteorijske i kritičke radove o arapskoj književnosti, naglašavajući njihov doprinos razumijevanju i interpretaciji ovog korpusa.

2. Naučno i kulturno naslijeđe Bosne i Hercegovine: Rukopisna baština na orijentalnim jezicima, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Posebna izdanja LXXII, Sarajevo, 2025, 275 str. ISBN 978-9958-626-81-4

U ovoj knjizi autorica sintetizira i analizira podatke o gotovo 13.000 rukopisnih kodeksa na orijentalnim jezicima, kao pisanih svjedočanstava trajnog intelektualnog, duhovnog, kulturnog i materijalnog naslijeđa Bosne i Hercegovine, a koji su pohranjeni u javnim kulturnim i naučnim institucijama Bosne i Hercegovine.

Studija je strukturirana u pet poglavlja koncipiranih prema općeprihvaćenoj klasifikaciji nauka u Osmanskom Carstvu, uz Uvod, Zaključak i prateće indekse imena i naslova. Istraživački korpus sačinjavaju brojni rukopisni kodeksi koji se danas čuvaju u javnim baštinskim i naučnim institucijama Bosne i Hercegovine u kojima su rukopisni fondovi kataloški obrađeni, digitalizirani i kao takvi dostupni istraživačima i široj javnosti. Riječ je o sljedećim institucijama: Gazi Husrevbegova biblioteka u Sarajevu, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Historijski arhiv Sarajevo, Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, Kantonalni arhiv Travnik, Arhiv HNK, Opća biblioteka Tešanj, Muzej Hercegovine Mostar i Arhiv Tuzlanskog kantona. Sve podatke o navedenim rukopisnim fondovima autorica je sistematizirala na osnovu vlastitih istraživanja u zbirkama, objavljenih kataloga rukopisa i dostupnih on line baza podataka. U predstavljanju ovog obimnog korpusa autorica navodi reprezentativne primjere,

odabrane prema zastupljenosti, učestalosti prijepisa, pedagoškoj upotrebi i utjecaju u bosanskohercegovačkom intelektualnom prostoru.

Autorica u uvodnom poglavlju daje društveno-historijski okvir pismenosti na arapskom, turskom i perzijskom jeziku u Bosni i Hercegovini, razlikujući dvije ključne epohe. Prva obuhvata ulazak orijentalne knjige u javni i privatni prostor Bosne pod osmanskim upravom i formiranje lokalne tradicije čitanja i pisanja. Druga se odnosi na kasniji „život“ i sudbinu rukopisnog naslijeđa, pri čemu Babović razmatra institucionalne napore u njegovom prikupljanju, zaštiti i stručnoj obradi. Autorica naglašava da je posljednja dva stoljeća ovo naslijeđe – izuzev posvećenosti pojedinih istraživača – često bilo percipirano kao strano i bez posebne vrijednosti, što je dugo određivalo njegov status u javnosti. Prekretnicu predstavlja osnivanje specijaliziranih institucija pedesetih godina 20. stoljeća, čime započinje organizirana briga o ovom korpusu. Danas se javne zbirke rukopisa na orijentalnim jezicima nalaze u deset naučnih i baštinskih institucija, koje autorica u ovom poglavlju pojedinačno predstavlja.

U tri centralna poglavlja, autorica daje pregled širokog tematskog spektra rukopisne građe – od temeljnih djela islamskih nauka i ključnih humanističkih i društvenih disciplina (filozofije, logike, pedagogije, historije, političke teorije, lingvistike i književnosti) preko reprezentativnih tekstova iz prirodnih nauka, poput matematike, astronomije, medicine, fizike, hemije i agronomije, do umjetnosti. Ova raznolikost potvrđuje nastojanje bosanskih čitalaca i učenjaka da obuhvate cjelokupan tadašnji znanstveni horizont, u skladu s praksom osmanskih središta znanja.

Autorica izdvaja najznačajnija i najutjecajnija djela koja su se čitala, prepisivala i komentirala u Bosni u vrijeme osmanske uprave, uz navođenje reprezentativnih primjeraka iz bosanskohercegovačkih zbirki. Interdisciplinarnim pristupom, koji povezuje analizu društveno-historijskih okolnosti s pregledom tekstualnih tokova i recepcije, autorica uspješno rekonstruira intelektualne procese kroz koje su različite naučne, književne i duhovne tradicije islamskog svijeta bile prilagođavane i integrirane u specifični kulturni i historijski kontekst Bosne pod Osmanlijama. Osim što rukopisna djela posmatra i analizira kao naučnu bazu, autorica u studiji ukazuje i na didaktičku dimenziju mnogih djela i njihovu društvenu angažiranost.

Naročit segment studije predstavlja fokus na bosanskohercegovačke autore, njihovo dijalogiziranje i afirmiranje najvećih autoriteta nauke orijentalno-islamskog konteksta, a koje je najuočljivije u pisanju komentara kao osobenog proznog žanra. Ta djela ponajviše omogućavaju uvid u suštinu i dinamiku intelektualnog života te otkrivaju raznovrsne interese učenjaka, učitelja, učenika, ali i šireg kruga čitalaca u Bosni. Zato Babović s pravom zaključuje da se upravo zahvaljujući komentarima može pratiti kontinuitet prijenosa znanja, ali i kreativni doprinos bošnjačkih učenjaka u interpretaciji i primjeni nauka u okviru islamske intelektualne tradicije.

U zaključku studije autorica sažima ključne rezultate istraživanja i ističe znanstveni doprinos ovoga inovativnog pristupa rukopisnim zbirkama koje interpretira kao dinamične izvore kulturnog, intelektualnog i duhovnog naslijeđa, otvarajući mogućnosti za njihovo razumijevanje u savremenom kontekstu i potičući daljnja istraživanja u ovom nedovoljno valoriziranom području.

Završni segment studije sadrži Literaturu i Indeks imena, a koji su korisni za lakše pronalaženje relevantnih informacija, a time se znatno povećavaju funkcionalnost i istraživačka upotrebljivost publikacije.

Ostali objavljeni radovi

1. "Uloga komentara u kanoniziranju književnih vrijednosti – s osvrtom na komentare poezije bošnjačkih autora na arapskom jeziku", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 69/2019, Sarajevo, 2020, 109-130. ISSN 2303-8586 (Online) ISSN 0555-1153 (Print) (2019)

Rad se bavi analizom komentara u orijentalno-islamskoj književnoj tradiciji, koji su prvotno nastajali na tekstovima Kur'ana i Hadisa, ali su, zahvaljujući snažnoj hermeneutskoj i egzegetskoj tradiciji, postali jedna od ključnih prozih formi u klasičnoj orijentalno-islamskoj literaturi. Poseban fokus rada je na komentarima poezije bošnjačkih autora, pisanim na arapskom, perzijskom i turskom jeziku, koji ilustriraju intelektualnu i kulturnu dinamiku Bošnjaka unutar islamskog kulturnog kruga i doprinose razumijevanju historijskog kontinuiteta nacionalne književnosti.

2. "Al-Ta'bīr al-adabī li al-būšnāq bi al-luga al-'arabiyya", u: *Al-Luga al-'arabiyya fi al-Būsna wa al-Harsak*, H. Yūnis, A. Trnkā Ūzūnūvić, Ğ. Bābūvić et. al., Markaz 'Abdullāh b. 'Abd al-'Azīz, Riyāḍ, 2019, 89-114. ISBN 978-203-8221-38-9

U radu se analizira poetsko i prozno stvaralaštvo Bošnjaka nastalo u periodu od 16. do 18. stoljeća. Autorica pristupa ovoj književnosti prije svega poetološki, promatrajući je kao sastavni dio šire arapsko-islamske književne tradicije i kao značajan kulturni fenomen ovoga podneblja. U analizama pokazuje da se književno stvaralaštvo Bošnjaka u velikoj mjeri oslanja na domete klasične arapsko-islamske nauke, kulture i tradicije, istovremeno prilagođavajući ih lokalnim društvenim i kulturnim okolnostima.

Rad ističe načine na koje su bosanskohercegovački autori interpretirali i reinterpretili temeljne principe onovremene poetike, književne forme i stilističke norme, čime su doprinosili kontinuitetu i održavanju kulturnog i intelektualnog identiteta Bošnjaka u okvirima islamske kulture. Autorica također naglašava dijalog između univerzalnih književnih modela i lokalne kreativnosti, pokazujući kako je književna produkcija Bošnjaka u ovom periodu istovremeno prenosila tradiciju, ali je razvijala i vlastiti izraz, čime se potvrđuje značaj književnosti Bošnjaka na arapskom jeziku u širem kulturno-historijskom kontekstu.

3. "Rukopisne zbirke kao prvorazredan izvor za proučavanje intelektualne i kulturne povijesti Bosne i Hercegovine", u: *Stare i rijetke rukopisne knjige – gdje su i koliko učimo i koristimo stoljetno knjižno blago* (Zbornik radova), Specijalna biblioteka Behram-beg, Tuzla, 2019, 49-64. ISBN 978-9958-0384-1-9

Autorica u ovom radu ističe značaj rukopisnih djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku za proučavanje intelektualne, kulturne i duhovne povijesti Bosne i Hercegovine. Analizom su obuhvaćene najznačajnije rukopisne zbirke u zemlji, ali i manje, voluminozno skromnije kolekcije pohranjene u bosanskim medresama, franjevačkim samostanima i tekijama, čime se pruža temeljit uvid u bogatstvo i raznolikost rukopisne baštine.

4. /U koautorstvu sa M. Mašić/ „Kulturna baština Bosne i Hercegovine: digitalizirani rukopisi Specijalne biblioteke 'Behram-beg' u Tuzli", *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 70/2020, Sarajevo, 2021, 185–208. ISSN 2303-8586 (Online) ISSN 0555-1153 (Print)

Rad se bavi rukopisnom zbirkom Specijalne biblioteke „Behram-beg“ u Tuzli, koja obuhvata 131 kodeks na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskom jeziku. U fokusu se nalaze rukopisi Kur'ana, islamske nauke, gramatika, leksikografija i lijepa književnost, te djela bošnjačkih autora, rijetke primjerci i rukopisi pisani arapskim pismom na bosanskom jeziku. U radu su predstavljeni

digitalizirani rukopisi, pri čemu se ističe značaj digitalne obrade i pohrane za zaštitu, valorizaciju i širu dostupnost kulturnog naslijeđa, čime se doprinosi njegovoj afirmaciji i interesu istraživača širom svijeta.

5. "Književni izražaj Bošnjaka na arapskom jeziku", u: *Arapski jezik u Bosni i Hercegovini*, Hana Younis, Sedad Bešlija, Muhamed Nametak, Amira Trnka-Uzunović, Mejra Softić, Dželila Babović i Mustafa Jahić, Kulturni centar "Kralj Fahd", Sarajevo, 2021, 91-120. ISBN 978-9958-027-87-1

Riječ je o ranije objavljenom radu na arapskom jeziku, a u kojem se analizira poetsko i prozno stvaralaštvo Bošnjaka na arapskom jeziku nastalo u razdoblju od 16. do 18. stoljeća i koje je sastavni dio šire arapsko-islamske književne tradicije, ali i značajan kulturni fenomen ovoga podneblja.

6. "Vakuf Gazi Husrev-begove supruge Šahdidar i razvoj svijesti o društveno korisnom radu u Sarajevu u 16. i početkom 17. stoljeća", u: *Uloga i značaj Gazi Husrev-bega u historiji Bosne i Hercegovine* (Zbornik radova), Gazi Husrev-begova biblioteka, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, Historijski arhiv Sarajevo, Sarajevo, 2022, 196-217.

ISBN 978-9958-580-31-4 ISBN 978-9958-626-59-3 SBN 978-9958-649-49-3

ISBN 978-9958-892-21-9

Rad istražuje vakufske zadužbine Šahdidar, supruge Gazi Husrev-bega, koja je osnivanjem svog vakufa stvorila vjersku, socijalnu, obrazovno-odgojnu i ekonomsku instituciju, značajno doprinoseći općem dobru i unapređenju života u Sarajevu u 16. i početkom 17. stoljeća. Pored toga, u radu se dokumentiraju i drugi ženski vakufi iz istog perioda, ističući njihov historijski značaj i ulogu žena u društvenom i kulturnom životu tadašnje Bosne.

7. „Safeguarding and Promoting of Cultural Heritage: Ottoman Manuscript Collections in Bosnia and Herzegovina“, in: *XVIII Türk Tarih Kongresi* (Kongreye Sunulan Bildiriler, III Cilt), Türk Tarih Kurumu, Ankara, 2022, 311-322. e-ISBN: 978-975-17-5114-0 (3.c) 978-975-17-5111-9 (tk.)

Rad se bavi rukopisnom baštinom Bosne i Hercegovine iz osmanskog perioda, pri čemu autorica ističe njihov značaj kao dokumentarnog i kulturnog naslijeđa, te kao ključnog izvora za proučavanje kulturne, intelektualne i duhovne historije Bosne i Hercegovine. U radu su predstavljene najznačajnije kolekcije rukopisa u zemlji, uz detaljnu analizu stanja i stepena očuvanosti rukopisa. Posebna pažnja posvećena je savremenim metodama zaštite i digitalizacije, koje rukopisima omogućavaju trajnu materijalnu zaštitu, širu dostupnost i aktivnu primjenu u naučnim i istraživačkim projektima, čime se doprinosi promociji i valorizaciji rukopisne baštine u savremenom kontekstu.

8. „Rukopisi rječnika i leksikografska tradicija u Bosni od 16. do 19. stoljeća“, *BOSNLACA*, vol. 27, Sarajevo, 2022, 130–144. ISSN 2303-8888 (Online) ISSN 1512-5033 (Print)

Rad se fokusira na rječnike na arapskom, turskom, perzijskom i bosanskom jeziku koji su nastajali u Bosni u periodu od 16. do 19. stoljeća, ističući ih kao ključni segment bosanskohercegovačke leksikografske tradicije. Posebna pažnja posvećena je rječnicima na arapskom jeziku, koji svjedoče o visokom nivou jezične pismenosti i intelektualne aktivnosti u osmanskome periodu. Kroz analizu forme, jezika, metodologije, autorstva i recepcije ovih rukopisa rječnika u bosanskohercegovačkim zbirkama, rad pruža uvid u dominantne leksikografske pravce i prakse te pokazuje doprinos autora rječnika očuvanju i razvoju kontinuirane leksikografske tradicije u Bosni i Hercegovini.

9. „An‘ām Abdullaha ibn Saliha iz Gornjeg Vakufa: sinergija slike i teksta u pobožnoj praksi”, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 72/2022, Sarajevo, 2023, 234–260. ISSN 2303-8586 (Online) ISSN 0555-1153 (Print)

U radu je predstavljen *An‘ām* Abdullaha ibn Saliha iz Gornjeg Vakufa, koji se čuva u rukopisnoj zbirci Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu (OIS, R 86). Kompilacijom odabranih religijskih tekstova i kombiniranjem teksta s ilustracijama, Abdullah ibn Salih sačinio je djelo koje nudi uvid u pobožne prakse u Bosni krajem 18. stoljeća te dokumentirano pokazuje način na koji su molitveni tekstovi čitani, upotrebljavani i integrirani u svakodnevni život. Fenomenološkim pristupom u analizi djela *An‘ām* Abdullaha ibn Saliha, autorica se bavi analizom uloge teksta, reprezentativne slike i grafika u svetom kontekstu, te ritualnom upotrebom i otkrivanjem skrivenih značenja njihove empirijske manifestacije.

10. „Gramatička djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku u rukopisnim zbirkama Bosne i Hercegovine”, *BOSNLACA*, vol. 29, Sarajevo, 2024, 109–125. ISSN 2303-8888 (Online) ISSN 1512-5033 (Print)

Rad istražuje gramatička djela na arapskom, turskom i perzijskom jeziku koja su nastajala, prepisivana i korištena u Bosni i Hercegovini od 16. do 19. stoljeća, često u funkciji obavezne udžbeničke literature. Autorica analizira modalitete i opseg produkcije i recepcije ovih djela, ističući njihove praktične funkcije u društveno-obrazovnim kontekstima, uključujući obrazovne institucije i privatne učionice. Posebna pažnja posvećena je gramatičkim djelima bošnjačkih autora na orijentalnim jezicima, kroz koje se sagledava njihov doprinos razvoju i kontinuitetu lokalne gramatičke tradicije.

11. „The Heritage of the poetry in Arabic in Ottoman Bosnia: Historical context and literary values”, in: *I. International Balkan Symposium* (Bildiri Kitabı), Edirne Valiliği – Trakya Üniversitesi, Edirne, 2024, 195-202. ISBN 978-625-5972-09-5

U radu je prikazano poetsko stvaralaštvo Bošnjaka na arapskom jeziku, koje po svojoj kvaliteti ne zaostaje za standardima klasične divanske književnosti, a istovremeno prati trendove tadašnje klasične islamske literature. Najpoznatiji i najplodniji autori, poput Abdullaha Bošnjaka, Ali-dede Bošnjaka, Ahmeda Hatema Bjelopolja, Hasana Bošnjaka i Abdullaha Salahuddina Salahija, svoju su slavu i ugled stjecali prije svega kao učenjaci i intelektualci, čija su djela bila poznata, čitana i proučavana širom Osmanskog Carstva, a ne isključivo kao pjesnici. Poeziju su koristili kao sredstvo izražavanja znanja, promišljanja o životu, islamu, valjanosti vjere i društvenom djelovanju, čime su svoju učenost i intelektualni doprinos utkali u književnu produkciju Bošnjaka.

12. /U koautorstvu sa M. Mašić/ “Reconstruction of the Manuscript Collections Damaged in the War. The Oriental Institute in Sarajevo” (coautor Madžida Mašić), *Journal of Islamic Manuscripts*, vol. 16 (3), Brill, Leiden, August 2025, 330-362. ISSN 1878-464x (Online) ISSN 1878-4631 (Print)

Rad se bavi historijatom Orijentalnog instituta u Sarajevu, s fokusom na period agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992–1995. godine, kada je njegova bogata zbirka rukopisa i arhivskih dokumenata na arapskom, turskom i perzijskom jeziku postala cilj potpunog uništenja. Dana 17. maja 1992. godine, zgrada Instituta pogođena je vođenom raketom ispaljenom s položaja oko Sarajeva, s namjerom da se uništi sav sadržaj, da se uništi materijalno i duhovno naslijeđe jednog naroda. Iako je stradalo 99,9% rukopisnog fonda, Institut je preživio te i dalje djeluje kao priznata istraživačka institucija, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou. Obnova arhiva i zbirki rukopisa je u toku, pri čemu moderne informacione tehnologije omogućavaju njihovu zaštitu, valorizaciju i

širu dostupnost, potvrđujući institut kao ključni centar za proučavanje kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine.

Naučnoistraživački projekti

- *Revitalizacija bosanskohercegovačkog kulturno-historijskog naslijeđa kroz primjenu novih tehnologija: Rukopisna zbirka Orijentalnog instituta u Sarajevu*
Nosilac projekta: Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo
Period izrade: 2019–2020. (voditelj projekta)

Prikazi knjiga

- Dragana M. Đorđević, *Uvod u klasičnu arapsku leksikografiju (VIII-XVIII vek)*, Univerzitet u Beogradu – Filološki fakultet, Beograd, 2024, u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 73/2023, Sarajevo, 2024, 249-251.
- Berin Bajrić, *Orijentalno-islamsko naslijeđe u djelu Muḥādāra al-'awā'il wa musāmara al-'awāḥir Ali-dede Bošnjaka*, Posebna izdanja LXX, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut i CNS, Sarajevo, 2023, u: *Prilozi za orijentalnu filologiju*, 73/2023, Sarajevo, 2024, 251-254.
- Berin Bajrić, *Mnemopoetika sufijskog pjesnika: Intertekstualnost i kulturno pamćenje u poeziji Abdullaha Aalabuddina Uškakija Salabija*, Posebna izdanja LX, Sarajevo, Orijentalni institut Univerziteta u Sarajevu, 2019, u: *Prilozi za orijentalnu filologiju* 70/2020, Sarajevo, 2021, 252-253.
- Haso Popara, *Vakuf hadži Ahmed-age i Mustafe-age. Osnove nastanka i razvoja kasabe Ljubinje krajem 16. i početkom 17. stoljeća*, Muftijstvo mostarsko, Mostar, 2020, *Prilozi za orijentalnu filologiju* 70/2020, Sarajevo, 2021, 253-256.

Recenzije

- Madžida Mašić, *Rukopisne zbirke na orijentalnim jezicima u franjevačkim samostanima, medresama i tekijama u Bosni i Hercegovini*, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Posebna izdanja LXXI, Sarajevo, 2024.
- Berin Bajrić, *Orijentalno-islamsko naslijeđe u djelu Muḥādāra al-'awā'il wa musāmara al-'awāḥir Ali-dede Bošnjaka*, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut i CNS, Posebna izdanja LXX, Sarajevo, 2023.
- Amina Šiljak Jesenković, *Re/konstrukcija priče o Lj/ljubavi: Fabule i izbor stihova iz mesneviya u prijevodu na bosanski jezik*, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Posebna izdanja LXVIII, Sarajevo, 2023.

Učešće na naučnim skupovima i konferencijama

- Naučna konferencija: *Ljekaruše kao izvori tradicionalne medicine naroda Bosne i Hercegovine*, Referat: "Zdravstvena kultura ranovjekovne Bosne kroz prizmu osmanskih medicinskih i farmakoloških rukopisa", Muzej farmacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 09. 07. 2025.
- *I International Balkan Symposium*. Referat: „The Heritage of the poetry in Arabic in Ottoman Bosnia: Historical context and literary values”, Edirne Valiliği – Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, 7-8 Mart, 2024.
- Znanstveno-stručni skup: *4. Susreti konzervatora-restauratora arhivskog gradiva i knjižnične građe te umjetnina na papiru*. Referat: Rukopisna građa u postkonfliktnim zonama: Revitalizacija zbirke rukopisa Orijentalnog instituta u Sarajevu, Državni arhiv u Rijeci, Rijeka, 8-9. 10. 2023.

- Naučni skup: *Uloga i značaj Gazi Husrev-bega u historiji Bosne i Hercegovine*. Referat: Vakuf Gazi Husrev-begove supruge Šahdidar i razvoj svijesti o društveno-korisnom radu u Sarajevu u 16. i početkom 17. stoljeća, Gazi Husrev-begova biblioteka, Sarajevo, 22. 9. 2021.

Izložbe

- *Knjiga pod opsadom* [Autorice: Dželila Babović, Madžida Smajkić i Muamera Smajić]. Organizatori: Gazi Husrev-begova biblioteka, Univerzitet u Sarajevu – Orijentalni institut, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH. Mjesto održavanja: Gazi Husrev-begova biblioteka, 24. 04. – 6. 5. 2025.
- *Online izložba nagorjelih rukopisa Orijentalnog instituta Univerziteta u Sarajevu* [Autorice: Dželila Babović i Madžida Mašić], 17. 05. 2020.
<https://www.facebook.com/orijentalniinstitut/photos/a.974198602686162/974203502685672/?type=3>

PRIJEDLOG

Na osnovu navedenog, Komisija smatra da dr. Dželila Babović ispunjava sve uslove predviđene *Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti i Statutom Univerziteta u Sarajevu* za izbor u više naučno zvanje.

Stoga, u svojstvu članova Komisije koju je imenovalo Vijeće Orijentalnog instituta u Sarajevu, sa zadovoljstvom predlažemo da se dr. Dželila Babović izabere u zvanje ***naučni savjetnik za oblast Arabistika***.

Sarajevo, 9. 12. 2025.

KOMISIJA

Akademik Esad Duraković, predsjednik

Prof. dr. Munir Mujić,
redovni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu, član

Dr. Adnan Kadrić,
naučni savjetnik Orijentalnog instituta, član

